**Justiits- ja digiministri määruse „Justiitsministri 27. detsembri 2011. a määruse nr 58 „Karistusregistri vormide ja tasumäära kehtestamine“ muutmine“ eelnõu seletuskiri**

## 1. Sissejuhatus

### 1.1. Sisukokkuvõte

Määruse muudatusega on kavandatud vähendada karistusregistri elektrooniliste päringute tasu neljalt eurolt kahele eurole. Muudatus võimaldab inimestel teha karistusregistri päringuid soodsamalt ning parandab väljavõtete kättesaadavust.

Eelnõuga kavandatav muudatus ei mõjuta halduskoormust.

### 1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi Kriminaalpoliitika osakond (info@justdigi.ee).

### 1.3. Märkused

Eelnõuga on kavandatud muuta justiitsministri 27. detsembri 2011. a määrust nr 58 „Karistusregistri vormide ja tasumäära kehtestamine“ avaldamismärkega RT I, 29.12.2011, 139.

## 2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Paragrahviga 1 muudetakse kehtiva määruse § 4, milles on sätestatud elektrooniliste päringute tasumäär. Varasema nelja euro asemel tuleb edaspidi elektroonilise päringu tegemise eest tasuda kaks eurot. Muudatuse eesmärk on teha karistusregistri päringute tegemine inimestele kättesaadavamaks.

Eelnõu §-s 2 esitatakse muudatuse jõustumise aeg. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027. aastal.

## 3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Kavandatav muudatus ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

## 4. Määruse mõjud

Karistusregistri tasulise elektroonilise päringu senine neljaeurone tasu võib piirata väljavõtete tegemist, kui neid oleks tarvis kasutada näiteks lepingupartneri või üürnike kontrollimiseks, ehitaja valimiseks ehk sellistel juhtudel, kui tasuta päringuks alust ei ole, kuid päringuid tuleks teha korraga palju. Teenuse kättesaadavust mõjutab ka avaliku kasutajaliidese kasutusmugavus. Muudatuse eesmärk on vähendada kasutajate kulusid, parandada karistusregistri väljavõtete kättesaadavust ning soodustada madalama tasu ja kasutajale mugavama teenuse abil päringute tegemist.

Elektroonilise päringu tasu vähendatakse neljalt eurolt kahele eurole ning avaliku kasutajaliidese vaateid arendatakse kasutajale mugavamaks. 2025. aastal tehti *ca* 5700 tasulist päringut ja nendelt laekus ligikaudu 23 000 eurot. Kui päringute arv jääb samaks, säästavad kasutajad tasu vähendamise tulemusel ligikaudu 11 000 eurot aastas ning Registrite ja Infosüsteemide Keskuse (RIK) omatulu väheneb samas ulatuses. Senise tulutaseme säilitamiseks peaks päringute arv ligikaudu

kahekordistuma. Madalam hind koos kasutusmugavuse parandamisega loob eelduse päringute arvu kasvuks, kuid kasvu täpset ulatust ei ole võimalik prognoosida.

Määrusega ei suurendata ettevõtjate, inimeste ega vabaühenduste halduskoormust, kuna neile ei kehtestata uusi kohustusi ega muudeta päringu tegemise korda. Elektroonilise päringu tasu vähendamine vähendab päringu tegijate otsest rahalist kulu.

## 5. Määruse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Tasulistelt karistusregistri päringutelt laekuv tulu laekub RIK-i eelarvesse. RIK-i omatulude vähenemisega seotud puudujääk kaetakse muudest RIK-i allikatest.

## 6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027. aastal. Jõustumiseks ette nähtud aeg on piisav, et uuendada andmeid avalikus e-toimikus ning RIK-i kodulehel.

## 7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Registrite ja Infosüsteemide Keskusele. RIK-il eelnõu kohta arvamusi ei olnud ning Rahandusministeerium eelnõule ei reageerinud.